

*Ο πνευματικός σύνδεσμος
του Αγίου Νεκταρίου και του Αγίου Αμφιλοχίου*

Συμβαίνει συχνά στην ιστορία της πατρίδας μας σε εποχές μάλιστα άγονες πνευματικά, να παρουσιάζονται αξιόλογες μορφές, που εφοδιασμένες από τη Θεία Πρόνοια με τάλαντα, αναπτύσσουν μία πλούσια πνευματική κι όχι μόνο δραστηριότητα και με όλη τους την προσωπικότητα θέτουν τη σφραγίδα τους σε ολόκληρη την εποχή.

Στο νοτιανατολικό Αιγαίο προβάλλει το νησί της Πάτμου, τόπος μικρός, αλλά το μεγαλείο της θρησκευτικής και ιστορικής του αίγλης το καθιστά απέραντα μεγάλο.

Στην αποστολική και Ιερά νήσο Πάτμο, στο Σινά της Ευρώπης, ο Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος γράφει το βιβλίο της Αποκάλυψης τον 1^ο μ.Χ. αιώνα.

Ο Όσιος Χριστόδουλος στα βυζαντινά χρόνια υψώνει τη χιλιόχρονη Μονή το 1088. Ο Μακάριος ο Καλογεράς στην εποχή της τουρκοκρατίας ιδρύει την Πατμιάδα του Γένους Σχολή το 1713. Ο Άγιος Αμφιλόχιος το 1914 συνδέεται με τον Άγιο Νεκτάριο και το 1935 ιδρύει τη Μονή Ευαγγελισμού Μητρός Ηγαπημένου, Μοναστικό Παρθενώνα.

Στην ιστορία της σύγχρονης εποχής, τον 20^ο αιώνα μια μεγάλη μορφή του μοναχισμού, ο Άγιος Νεκτάριος εκφράζει το ιδεώδες του Μοναχισμού και θέτει τη δική του σφραγίδα. Το πέρασμα του Αγίου από την επίγειο ζωή άφησε μέχρι και σήμερα ζωηρά τα ίχνη της πνευματικής του διάβασης στον Άγιο Αμφιλόχιο της Πάτμου, γιατί η χάρη η οποία περιέλουε τον δεύτερο ήταν φανερή τη επισκίασης του πρώτου, λόγω της πνευματικής – φιλικής σχέσης.

Γι' αυτό και μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία συνεχίζει να είναι ένα αειθαλές φυτώριο αγίων.

Η γνωριμία.

Κατά την επίσκεψη και παραμονή του στο Άγιο Όρος ο Άγιος Αμφιλόχιος πληροφορείται για την αγιότητα του μητροπολίτη Πενταπόλεως Αγίου Νεκταρίου και όταν μεταβαίνει στην Αθήνα για λόγους υγείας το έτος 1914, δράττεται της ευκαιρίας να τον επισκεφτεί στο γυναικείο μοναστήρι της Αγίας Τριάδος που είχε ιδρύσει την Αίγινα. Η ευλάβεια και το βάθος της πνευματικότητας του Αγίου προσελκύουν την ψυχή του και αναπτύσσεται ανάμεσά τους δυνατός πνευματικός σύνδεσμος. Έτσι, υποβάλλεται σε θυσίες και κόπους για να τον συναντήσει, αφού τον έχει πλέον πνευματικό οδηγό και στήριγμα στη μοναχική του ζωή. Κατά τη Θεία Λειτουργία ο Θεός τον αξιώνει να αντικρύσει το πρόσωπο του Αγίου ακτινοβόλο, περιβεβλημένο με φωτοστέφανο. Επίσης, ανεξίτηλη μένει στη μνήμη του η κατάνυξη που τον κατέβαλε όταν συλλειτούργησε μαζί του ως διάκονος το τελευταίο έτος πριν την κοίμησή του.

Όμως και ο Άγιος Νεκτάριος διαβλέπει με το διορατικό του χάρισμα την αγιότητα του νεαρού μοναχού Αμφιλοχίου. Μιλάει γι'

αυτή στις μοναχές, που απορούν γιατί στέλνει τον νεαρό διάκονο να μεταλάβει μία άρρωστη αδελφή στο κελλί της, ενώ δεν επέτρεπε σε άλλους κληρικούς να εισέρχονται στους εσωτερικούς χώρους της μονής και κάποια φορά μάλιστα τον φιλοξενεί στο ιδιαίτερό του διαμέρισμα μέσα στον περίβολο της μονής.

Τα σχετικά με τη γνωριμία και τον πνευματικό σύνδεσμο, τον οποίο είχε ο Άγιος Αμφιλόχιος με τον Άγιο Νεκτάριο μας τα περιγράφει εναργώς ο πρώτος.

Ας ακούσουμε τον ίδιο...

« Τον Άγιο Νεκτάριο, Μητροπολίτην Πενταπόλεως εγνώριζον και συνανεστρεφόμην μετ'αυτού από του 1914 μέχρι της προς Κύριον εκδημίας του και εθεώρουν τούτον ως ζώντα άγιον, εμπορούμενον από ακραιφνές ορθόδοξον πνεύμα. Η μετ' αυτού αναστροφή επλημμύριζεν την ψυχή μου από αισθήματα σεβασμού και ευλαβείας προς τη αγιότητά του και ότε εξομολογούμην, διέκρινα την μεγάλην αγάπην του, την άκραν ταπεινοφροσύνην του και το βάθος της πνευματικότητός του. Τούτον δε είχον ως στήριγμα εις τους πειρασμούς της μοναχικής μου ζωής. Ανεχώρουν εκ της Ιεράς Μονής της μετανοίας μου από την Πάτμον, υπεβαλλόμην εις θυσίας και κόπους διά να συναντήσω τον άνθρωπο του Θεού, του οποίου η φήμη μέχρι της υποδούλου τότε Δωδεκανήσου. Δόλος δεν υπήρχεν εις την καρδίαν του, ένας μόνον διακαής πόθος εφλόγιζε την ψυχήν του: να ίδη τον μοναχικόν βίον εξαπλούμενον εις όλον τον ταλαιπωρημένον έθνος ημών σύμφωνα με το πνεύμα των Πατέρων μας...»

Χαρακτηριστικά αναφέρει ακόμη αναφερόμενος στην αγάπη του για τον μοναχισμό: «Αι φιλομόναχαι τάσεις μου οφείλονται κατά το πλείστον εις τας προτροπάς εκείνου. Ήτο άνθρωπος της προσευχής και μίαν σκέψιν είχε, να δημιουργήσει κέντρα

προσευχής. Ωμίλει περί νοεράς προσευχής, διότι είχεν καλλιεργήσει εις τον εαυτόν τουτον τον ανώτερον αυτόν τρόπον της προσευχής. Παρηκολούθησα τούτον λειτουργούντα και διέκρινα την βαθείαν του πίστιν, την ευσέβειάν του και τον φόβον του Θεού ενοικούντα εις αυτόν».

Σε μια από τις συζητήσεις τους ρώτησε ο Άγιος Νεκτάριος τον διάκονο Αμφιλόχιο : «Πως θα ήθελες τον κόσμο, πατέρα Αμφιλόχιε;» «Θα ήθελα όλοι οι άνθρωποι να είναι αφιερωμένοι στον Χριστό», απάντησε εκείνος. «Αλλά τότε θα σταματούσε η ζωή», παρατήρησε ο Άγιος Νεκτάριος» «Έτσι, σεβασμιότατε, θα φτάναμε στην τελειότητα» είπε ο φιλομόναχος Διάκονος της Πάτμου. Παρά ταύτα όμως και οι δύο αυτοί άγιοι τιμούσαν και τον έγγαμο βίο και την ευλογημένη οικογένεια.

Σε άλλο αυτόγραφόν του διηγείται: «Εις τον Άγιον Νεκτάριον μετέβαινον τακτικά και τον επεσκεπτόμην. Μετέλαβα από τας χείρας του κι έμεινα κατενθουσιασμένος από την τάξιν και την ευλάβειαν των μοναζουσών και ιδιαιτέρως της ηγουμένης Ξένης και έκτοτε είχομεν γνωριμίαν και αλληλογραφίαν με τον Άγιον Νεκτάριον, εις την συνέχειαν δε με την μονήν του μέχρι σήμερον».

Ο Άγιος Αμφιλόχιος μνηθείς από τον Άγιο Νεκτάριο στο γνήσιο πνεύμα του Ορθόδοξου μοναχισμού είχε λάβει παρ' αυτού ευχή και ευλογία, όπως ομολογούσε, να δημιουργήσει πνευματικούς σταθμούς προσευχής διά τον μοναχισμό.

Το μυροβόλο νησί της Αίγινας τραβούσε τον Άγιο Αμφιλόχιο. Έτσι, δημιουργεί με τις ευλογίες του οικείου ιεράρχου νέα μονή στην Αίγινα, την μονή του Αγίου Μηνά και δημιουργεί τον πρώτο μοναστικό πυρήνα από πνευματικές του θυγατέρες. Λόγω όμως

υγείας και γήρατος αναθέτει την πνευματική κυβέρνηση της Μονής στον πνευματικό του αδελφό, αρχιμανδρίτη Φιλόθεο Ζερβάκο.

Τιμή προς τον Άγιο Νεκτάριο.

Πολύ ευλαβείτο τον Άγιο Νεκτάριο ο Άγιος Αμφιλόχιος και τον αγαπούσε υπερβολικά. Αυτή την αγάπη και την ευλάβειά του τη μετέδωσε και σε τόσους άλλους, προπάντων στις μοναχές του Ευαγγελισμού, όπου καθιερώνεται η αγρυπνία της εορτής του Αγίου Νεκταρίου, που είναι από τις πιο πανηγυρικές.

Ως πνευματικό παιδί του Αγίου Νεκταρίου ο όσιος παρευρέθηκε αυτοπροσώπως στην ανακομιδή των ιερών λειψάνων του στην Αίγινα, όπου έγινε στις 2 Σεπτεμβρίου 1953 και εδωρήθησαν σε αυτόν ιερά λείψανα τα οποία απέκτησε ως ευλογία.

Ο Άγιος Αμφιλόχιος κτίζει στην Πάτμο ναΐδριο προς τιμή του στο κάθισμα «Χριστός». Τις Κυριακές κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας τοποθετεί το τμήμα του ιερού λειψάνου του Αγίου Νεκταρίου στον αρχιερατικό θρόνο, για να αισθάνεται ότι ο Άγιος είναι παρών και χοροστατεί.

Στην τοποθεσία «Λουκάκια» παροτρύνει το πνευματικό του παιδί πατέρα Παύλο και κτίζεται ναΐσκος προς τιμήν του Αγίου Νεκταρίου, ο πρώτος στα Δωδεκάνησα.

Τον Ιούλιο του 1960 ο Γέροντας θέτει τον θεμέλιο λίθο του ιερού ναού του αγαπημένου του Αγίου Νεκταρίου, που ανεγείρουν τα πνευματικά του παιδιά στα Χανιά. Αυτός είναι ο πρώτος ναός στην Ελλάδα που οικοδομείται επ' ονόματι του Αγίου Νεκταρίου.

Συγχρόνως, προβαίνουν στη σύσταση ενός ομώνυμου ιδρύματος με σκοπό την προστασία ορφανών και άπορων κοριτσιών. Ο Γέροντας επιθυμεί να προικίσει τον ναό με τεμάχιο του ιερού λειψάνου του Αγίου και ο ίδιος μεταβαίνει στην Αίγινα. Ζητά και παραλαμβάνει από τον τότε Μητροπολίτη Προκόπιο ένα σπόνδυλο του Αγίου Νεκταρίου, για να τοποθετηθεί στον καινούργιο ναό προς στήριξη των πιστών.

Μία φορά τον επισκέφτηκε στην Ιερά Μονή του Ευαγγελισμού μία ηλικιωμένη μοναχή της Αίγινας, που είχε συναναστραφεί με τις πρώτες μοναχές που είχαν λάβει την κουρά από τον Άγιο Νεκτάριο. Η μοναχή αυτή ήξερε από πρώτο χέρι όλα τα της ζωής του Αγίου και συζητώντας είπε ότι ο Γέροντας Αμφιλόχιος ήταν όμοιος με τον Άγιο Νεκτάριο και ότι ήταν ο μόνος, στον οποίο ο Άγιος είχε επιτρέψει να μπει στο κελλί του.

Η προσωπική αυτή γνωριμία – σχέση – φιλία τη στιγμή που συλλειτούργησαν, συνέφαγαν, συνομίλησαν για διάφορα πνευματικά ζητήματα, δίνει τη βεβαιότητα πως πολλά από τα μυστικά της νηπτικής ζωής τα έμαθε ο Γέροντας Αμφιλόχιος, εκτός από άλλους ασκητές, από τον Άγιο Νεκτάριο.

Συνδέοντας όλα τα παραπάνω, μπορούμε να μιλήσουμε για **κοινά σημεία των δύο αγίων.**

Ο Άγιος Νεκτάριος Διευθυντής και πνευματικός της Ριζαρείου, ο Άγιος Αμφιλόχιος απόφοιτος της Πατριάδας και πνευματικός της

Σχολής της Χάλκης και της Πατμιάδας, από τα πρώτα χρόνια της επαναλειτουργίας της μετά την απελευθέρωση των Δωδεκανήσων.

Πόθος του ήταν να επανδρωθεί η Εκκλησία με άξιους και μορφωμένους κληρικούς, τον αξίωσε όμως ο Θεός να γίνει οδοδείκτης εκατοντάδων νέων. Με την ιεροπρέπεια και τη σεμνότητα του παρουσιαστικού του και την εν γένει οσιακή του ζωή, επηρέασε θετικά το εκκλησιαστικό ήθος των σπουδαστών της Πατμιάδας. Γαλούχησε τα μελλοντικά στελέχη της Εκκλησίας ενσταλάζοντας μέσα τους την ευλάβεια και τον φόβο του Θεού ενώπιον του Ιερού Θυσιαστηρίου. Γι' αυτό και τόσοι κατοπινοί επίσκοποι και ιερείς απόφοιτοι της Πατμιάδας και όχι μόνο έχουν καύχημά τους ότι γεύτηκαν τους γλυκούς καρπούς της πνευματικής διαπαιδαγώγησής τους από τον Όσιο Γέροντα της Πάτμου.

Ο Άγιος Νεκτάριος δέχτηκε τον διωγμό του από την επισκοπή του – ο Άγιος Αμφιλόχιος διώκεται από τους Ιταλούς και εξορίζεται.

Και οι δύο στοχεύουν και επιδιώκουν τον γυναικείο μοναχισμό.

Και οι δύο στάθηκαν σύμβολα του Ελληνορθόδοξου μοναχισμού στο έθνος, στις δύσκολες ώρες της ιστορίας του, προσφοράς που τη χαρακτήριζε συνδυασμός ησυχίας και διακονίας, προσαρμοσμένης στις ανάγκες της εποχής.

Όσα ακούστηκαν είναι λίγα, από όσα έπραξαν και δίδαξαν οι δύο άγιοι του 20^{ου} αιώνα, ικανά όμως να διεγείρουν το ζήλο, τη μίμηση των αγίων παραδειγμάτων και της πίστεως αυτών, για να μη μείνουμε μόνο στην «καύχηση» και τον θαυμασμό, αλλά να

προχωρήσουμε ως υπηρετούντες την Εκκλησιαστική Εκπαίδευση στην πράξη και εφαρμογή.

Εύχομαι ο Αναστάς Κύριος διά των πρεσβειών του Αγίου Νεκταρίου και του Αγίου Αμφιλοχίου του νέου, πνευματικών διδασκάλων, να ενισχύει όλους μας για να βαδίζουμε, εκπαιδευτικοί και ιεροσπουδαστές, στις άγιες γραμμές τις οποίες χάραξαν εκείνοι ...

